

Sygn. akt III AUa 842/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Szczepaniak-Cicha

Sędziowie: SSA Iwona Szybka (spr.)

del. SSO Jacek Chrostek

Protokolant: Stażysta Weronika Skalska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 marca 2015 r. w Ł.

sprawy **J. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o emeryturę

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 8 maja 2014 r., sygn. akt: V U 1547/13,

1. oddala apelację.

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. na rzecz J. P. kwotę 203,58 (dwieście trzy 58/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Sygn. akt III AUa 842/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 7 października 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił J. P. prawa do emerytury wcześniejszej, podnosząc, że ubezpieczony nie udowodnił 15 – letniego stażu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2013. 1440).

W odwołaniu z 7 listopada 2013 r. J. P. podniósł, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych bezpodstawnie odmówił uwzględnienia w poczet szczególnego stażu pracy okresu jego zatrudnienia na stanowisku ślusarza w Fabryce (...) S.A. w P. od 15 września 1969 r. do 25 października 1971 r. oraz od 8 listopada 1973 r. do 31 grudnia 2008 r. W ocenie odwołującego sporny okres pracy w ww. przedsiębiorstwie, wbrew opinii organu rentowego, jest okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy, którego uwzględnienie powoduje, że spełnia on wówczas wszystkie przesłanki prawa do emerytury wcześniejszej, w tym 15 – letni okres pracy, o którym mowa w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach.

Zaskarżonym wyrokiem z 8 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim zmienił decyzję organu rentowego i przyznał J. P. prawo do emerytury od dnia 1 września 2013 r. Powyższe orzeczenie poprzedziły następujące ustalenia faktyczne: J. P. urodził się (...) Począwszy od 15 września 1969 r. do chwili obecnej pracuje w pełnym wymiarze czasu pracy w Fabryce (...) w P.. Będąc zatrudnionym w w/w przedsiębiorstwie ubezpieczony pracował na wydziale (...) (w okresie od 15 września 1969 r.) oraz oddziale (...), przemianowanym następnie na „M-43” (od 8 listopada 1973 r.). Od 26 października 1971 r. do 17 października 1973 r. J. P. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Wydział (...) był wydziałem montażu urządzeń górniczych. Wydział (...) był to wydział kolejek podwieszanych. Na wydziale „M-43” ubezpieczony pracował przy produkcji kolejek podwieszanych oraz kolejek jeżdżących po ziemi. Produkowano w nim m.in. stropnice, które podtrzymywały stropy w kopalni czy szyny, po których jeździły kolejki. Urządzenia te składały się wielu elementów z blachy, które J. P. najpierw musiał złożyć w całość zgodnie z rysunkiem technicznym i wstępnie zespawać. Wstępnego spawania ubezpieczony dokonywał przy użyciu spawarki elektrycznej. Elementy z blachy przychodziły na ten wydział z wydziału przygotowawczego. Zdarzało się, że trzeba było te elementy wyprostować, to te czynności wykonywał ubezpieczony przy użyciu palnika acetylotlenowego. Również przy użyciu tego palnika ubezpieczony te elementy opalał (ucinał), jeżeli elementy były za długie. Po takim ucięciu J. P. musiał wyszlifować (wyrównać) krawędzie blach. Następnie te poprawne już elementy z blachy były spawane na stałe. Po spawaniu ubezpieczony musiał ponownie te elementy wyprostować i wyszlifować. Ubezpieczony pracował używając spawarki, palnika acetylenowo – tlenowego oraz szlifierki pneumatycznej. Ubezpieczony pracował również przy naprawie obudów w kopalniach, które wypalał palnikiem acetylenowo – tlenowym, szlifował, wymieniał elementy z blachy i wstępnie spawał. J. P. wykonywał swoje obowiązki stale, w pełnym wymiarze czasu pracy. Na hali, na której ubezpieczony pracował występowało duże zapylenie (pyłami metali i ich związków), zadymienie (dymy spawalnicze), hałas, znacznie przekraczające dopuszczalne normy. Ponadto był narażony na podwyższoną temperaturę, promieniowanie łuku elektrycznego, drgania mechaniczne przekazywane przez szlifierki pneumatyczne. W bezpośrednim sąsiedztwie pracowali spawacze. W styczniu 1981 r. ubezpieczony odbył szkolenie w zakresie wycinania acetylenowo-tlenowego. Fabryka (...) w P. wystawiła ubezpieczonemu 27 marca 2013 r. świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym zapisano, iż stale i pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym w okresach od 15 września 1969 r. do 25 października 1971 r. i od 8 listopada 1973 r. do 31 grudnia 2008 r. na stanowisku ślusarz – pracownik zatrudniony w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych – stała praca w warunkach, w których nie są zachowane higieniczne normy pracy (wymienionym w dziale XIV poz. 12 pkt 18 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z 12 sierpnia 1983 r. w sprawie określenia stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach).

W dniu 25 września 2013 r. J. P. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i pozostaje w zatrudnieniu w Fabryce (...) S.A. (...) w P.. Na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił staż pracy wynoszący 29 lat, 3 miesiące i 19 dni. Do okresów pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył żadnego okresu zatrudnienia wnioskodawcy. W świetle powyższych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie. Zdaniem Sądu Okręgowego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala stwierdzić, że w spornym okresie zatrudnienia w Fabryce (...) S.A. (...) w P. od 15 września 1969 r. do 25 października 1971 r. i od 8 listopada 1973 r. do 31 grudnia 2008 r. ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach, o której mowa w art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odpowiadającą treści wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – dział XIV (prace różne) poz. 12 – prace polegające na wycinaniu (tzw. upalanie – dopalanie) gazowym i spawaniu elektrycznym (zgrzewanie punktowe składanych elementów stalowych tzw. spawanie wstępne) oraz w dziale III (w hutnictwie i przemyśle metalowym) poz. 78 – prace polegające na szlifowaniu wyrobów metalowych. Sąd Okręgowy dokonał też oceny świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Wskazał, że odpowiada ono prawu, gdyż potwierdza, iż skarżący faktycznie wykonywał prace w szczególnych warunkach odpowiadające treści rozporządzenia. Ponieważ wszystkie wykonywane przez wnioskodawcę prace w ramach obowiązującego go ośmiogodzinnego czasu pracy, były pracami w

szczególnych warunkach, Sąd Okręgowy uznać że w okresach od 15 września 1969 r. do 25 października 1971 r. oraz od 8 listopada 1973 r. do 31 grudnia 1998 r. J. P. wykonując w/w. prace, pracował stale w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych. Sąd Okręgowy, działając na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony, zaliczył w poczet szczególnego stażu pracy również okres odbywania zasadniczej służby wojskowej w okresie od 26 października 1971 r. do 17 października 1973 r. Jako, że pozostałe przesłanki prawa do emerytury wcześniejszej nie były w sprawie kwestionowane Sąd Okręgowy uznał, że J. P. spełnił wszystkie przesłanki do nabycia prawa do emerytury.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył apelacją Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego, a w szczególności art. 32 ust. 1, 2 i 4, art. 27 i art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez błędne przyznanie wnioskodawcy prawa do emerytury od 1 września 2013 r., podczas gdy wnioskodawca nie ma prawa do emerytury, gdyż nie spełnia warunków do jej przyznania.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, że prace wykonywane przez ubezpieczonego (prace ślusarskie) nie zostały wymienione w treści załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Rozporządzenie nie przewiduje bowiem stanowiska pracy określonego jako „ślusarz”, a na takim właśnie stanowisku zgodnie z przedłożonym świadectwem pracy ubezpieczony w Fabryce (...) S.A. (...) w P. w sporych okresach był zatrudniony. Co za tym idzie, poza pracami, rzeczywiście odpowiadającymi treści rozporządzenia tj. pracami polegającymi na spawaniu, ubezpieczony z racji ww. stanowiska pracy jako ślusarz wykonywać musiał odpowiadające mu czynności, które nie zostały w wykazie uwzględnione. Prace opisane zaś w dziale III poz. 78 (szlifowanie) dotyczyć mogą wyłącznie pracowników zatrudnionych w hutnictwie i przemyśle metalowym, a w takiej branży ubezpieczony nie pracował. Z tych powodów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

W odpowiedzi na apelację J. P. wniósł o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie na jego rzecz od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu.

Przede wszystkim zauważyć należy, że organ rentowy nie zgłosił w apelacji żadnych zarzutów procesowych. Z art. 378 § 1 k.p.c. wynika zaś zakaz wykroczenia przez sąd drugiej instancji poza granice apelacji, które wyznaczone są wnioskami i zarzutami apelującego oraz nakaz wzięcia pod uwagę i rozważenia wszystkich podniesionych wniosków i zarzutów. Jeżeli w apelacji strona nie zarzuca naruszenia prawa procesowego Sąd Apelacyjny nie ma podstaw do dokonywania własnych ustaleń i innej oceny stanu faktycznego niż sąd I instancji (por. postanowienie SN z 25.11.2010r., I CSK 704/09, L.; wyrok SN z 10.02.2012r., II CSK 195/11, L.) Tym samym Sąd Apelacyjny rozpatrywał przedmiotową apelację w kontekście zgłoszonych w niej zarzutów dotyczących naruszenia prawa materialnego mając za podstawę oceny i rozstrzygnięcia ustalony przed Sądem I instancji stan faktyczny. Jakkolwiek w uzasadnieniu apelacji organ rentowy postawił tezę, że poza pracami rzeczywiście odpowiadającymi treści rozporządzenia tj. pracami polegającymi na spawaniu, ubezpieczony z racji ww. stanowiska pracy jako ślusarz wykonywać musiał odpowiadające mu czynności, które nie zostały w wykazie uwzględnione, to teza ta nie została w żaden sposób uzasadniona i poparta, zatem ocenić ją należy jako gołosłowną i nie rzutującą na treść rozstrzygnięcia.

Na wstępie przypomnieć należy, że podstawę ustalenia prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach stanowi art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z jego treścią ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 roku, przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy, tj. po ukończeniu 60 lat, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. na dzień 1 stycznia 1999 roku, osiągnął okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w

sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) tj. 15 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 ustawy, czyli 25 lat. Stosownie zaś do treści art. 184 ust. 2 emerytura przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, okresy pracy uzasadniające prawo do wcześniejszego świadczenia emerytalnego to okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywana jest stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

W niniejszej sprawie w sporze pozostawało to, czy J. P. w okresie zatrudnienia w Fabryce (...) S.A. (...) w P. od 15 września 1969 r. do 25 października 1971 r. oraz od 8 listopada 1973 r. do 31 grudnia 1998 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy, a co za tym idzie, czy spełnia wszystkie przesłanki pozwalające na przyznaniu mu prawa do emerytury wcześniejszej na podstawie art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W ustalonym przez Sąd Okręgowy stanie faktycznym, jaki został zaprezentowany w uzasadnieniu wyroku, brak podstaw do stwierdzenia, że zostało naruszone prawo materialne, tj. art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.). Sąd Okręgowy ustalił bowiem, że wnioskodawca w spornych okresach od 15 września 1969 r. do 25 października 1971r. oraz od 8 listopada 1973 r. do 31 grudnia 1998 r. jako ślusarz wykonujący pracę polegającą na wykonywaniu czynności w procesie spawania – wykonywał pracę w szczególnych warunkach określoną w wykazie A dziale XIV pkt 12 oraz dziale III poz. 78 przepisów ogólnych rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Sąd Okręgowy ustalił bowiem, że wnioskodawca wykonywał prace przy spawaniu, a mianowicie szczepiał, czyli wstępnie spawał elementy z blachy przy użyciu spawarki elektrycznej, prostował i ciął elementy z blachy przy użyciu palnika acetyleno – tlenowego, wyrównywał krawędzie blachy za pomocą szlifierki, czyli szlifował te elementy. Z tak poczynionych ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego rysuje się więc w pełni spójny i logiczny obraz codziennych czynności pracowniczych J. P. wykonywanych w spornych okresach zatrudnienia w Fabryce (...) S.A. (...) w P.. W orzecznictwie od wielu lat dominuje pogląd, że zawarte w dziale XIV, poz. 12 określenie „prace przy spawaniu” obejmuje nie tylko zatrudnienie na stanowisku spawacza, ale i prace wykonywane w przebiegu procesu spawania (por. wyrok SN z dnia 29 stycznia 2008 r., I UK 192/07, OSNP 2009/5-6/79). W uzasadnieniu wyroku z dnia 8 czerwca 2011 r. (I UK 393/10, LEX nr 950426) Sąd Najwyższy wywiódł, że prace ślusarskie, polegające na przygotowaniu materiałów do spawania, mogą być uznane za prace „przy spawaniu i wycinaniu” pod warunkiem, że w toku tych czynności przygotowawczych są wykonywane prace spawalnicze lub wycinanie metalu, bowiem to praca przy spawaniu i wycinaniu została uznana za pracę o znacznej szkodliwości dla zdrowia. Za prace "przy spawaniu" mogą być uznane prace wykonywane przez osoby zatrudnione nie tylko na stanowisku spawacza, pod warunkiem jednakże, że uczestniczą one w procesie spawania np. pomocnik spawacza (por. wyrok Sądu Najwyższego z 2 sierpnia 2012 r. w sprawie II UK 16/12, opubl. w LEX nr 1265564). Sąd Apelacyjny w pełni podziela powyższy pogląd stojąc na stanowisku, że do czynności związanych ze spawaniem należą prace jakie ubezpieczony wykonywał w ramach obowiązującego go czasu pracy, gdyż czynności te były objęte procesem spawania i wycinania. Nadto wnioskodawca wykonywał prace polegające na szlifowaniu, które również są pracami wykonywanymi w warunkach szczególnych. Wszystkie te prace wykonywał stale i zajmowały mu one w pełny wymiar czasu pracy. Nietrafnie apelujący zarzuca, że prace polegające na szlifowaniu nie mogą zostać uwzględnione z uwagi na gałąź przemysłu do którego należy Fabryka (...). Rację ma bowiem ubezpieczony, że przedsiębiorstwo Fabryka (...) w P. prowadzi działalność gospodarczą pozwalającą na kwalifikowanie pracy zatrudnionych tam pracowników zgodnie z przywołaną branżą działu III (mowa tu o pracach wykonywanych w przemyśle metalowym). Z przedłożonego przez ubezpieczonego wypisu z Krajowego Rejestru Sądowego wynika bowiem, że Fabryka (...) w P. (dział 3, rubryka 1) prowadzi działalność m.in. w zakresie produkcji konstrukcji metalowych i ich części (pkt. 12), produkcji pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych (poz. 13), kucie, prasowanie, wyciąganie i walcowanie metali, metalurgia proszków (poz. 14), obróbka metali i nakładanie powłok na metale (poz. 15), obróbka mechaniczna elementów metalowych (poz. 16), produkcja maszyn do obróbki metalu

(poz. 24) oraz produkcja maszyn dla górnictwa i do wydobywania oraz budownictwa (poz. 25). Brak więc podstaw, by odmawiać kwalifikacji pracy wykonywanej przez ubezpieczonego zgodnie z treścią działu III, w którym wyróżniono prace polegające na szlifowaniu wyrobów metalowych. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2014 r., I UK 337/13, L. i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2014 r., II UK 368/13, L.). Zatem jako, że ubezpieczony wykonywał czynności wymienione w Wykazie A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, sporne okresy zatrudnienia należy wbrew wnioskowi skarżącego traktować, jako okresy pracy w szczególnych warunkach, o których mowa w ustawie.

W tych okolicznościach Sąd pierwszej instancji prawidłowo uznał, że wnioskodawca spełnił wszystkie przesłanki uprawniające do emerytury w obniżonym wieku.

W związku z powyższym, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

W przedmiocie kosztów procesu Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie w art. 98 k.p.c. Na zasądzona kwotę składa się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 120 zł. i koszty dojazdu pełnomocnika do Sądu Apelacyjnego w Łodzi zgodnie z treścią przedłożonego zestawienia (100 km x 0,8358 zł) w wysokości 83, 58 zł.

Przewodniczący: Sędziowie: